

Vrijwilligersondersteuning

1. Criteria vrijwilligersorganisatie

Op dit moment hanteren we geen afgebakende definitie wat wij verstaan onder een vrijwilligersorganisatie. Movisie¹ gebruikt een algemene beschrijving en daarnaast een aantal contextafhankelijke criteria. Een vrijwilligersorganisatie is in elk geval: *een met naam en adres genoemd, formeel of informeel georganiseerd verband van verschillende mensen dat met enige regelmaat bijeenkomt en/of activiteiten organiseert in het algemeen belang, waarbij alle inkomsten worden ingezet ten gunste van de doelstelling van de organisatie en waarbij de uitvoering van het primaire proces door vrijwilligers wordt gedaan en er geen verband bestaat tussen de verrichte werkzaamheden en de verdiensten van de vrijwilligers.*

Bespreekpunt: welke criteria passen bij de Apeldoornse context?

Wij stellen voor om aan vrijwilligersorganisaties die voor subsidie in aanmerking willen komen, de volgende eisen te stellen. Wij horen het graag van u als u hier een andere visie op heeft.

1. **Geen winst:** De vrijwilligersorganisatie mag geen winst maken. Dit is conform de huidige subsidieregeling. Volgens artikel 1, lid 3 sub d van de subsidieregeling Algemene voorzieningen Wmo en Jeugd 2018 (hierna: subsidieregeling 2018) is de subsidieregeling bedoeld voor organisaties zonder winstoogmerk.

2. **Beperkte eigen vermogensvorming:** Conform de huidige beleidsregels reservevorming, mag de totale hoogte van de uit subsidiegelden gevormde reserves maximaal de omvang hebben van de laatstelijk vastgestelde subsidie.

3. **Inhoudelijk werkgebied binnen één specifieke sector:** Dit is conform de huidige subsidieregeling. Volgens artikel 1, lid 3 sub d is de subsidieregeling 2018 bedoeld voor organisaties werkzaam op het gebied van zorg, ondersteuning en welzijn. In de toelichting op vrijwilligersondersteuning is dit nog verder gespecificeerd: De inzet is dat vrijwilligers een bijdrage leveren aan de (aanvullende) ondersteuning van *kwetsbare inwoners* die onvoldoende zelfredzaam zijn om dit zelf op te (laten) lossen door te helpen bij bijv. de financiën, vervoer, klusjes in en om het huis, sociale contacten e.d.

4. **In het algemeen belang, niet in het belang van de vrijwilliger:** Bij vrijwilligersorganisaties staat het algemeen belang centraal, vrijwilligers hebben geen direct eigen belang bij het werken bij de vrijwilligersorganisatie. Een vrijwilligersorganisatie kan dus niet gericht zijn op een voorziening waar alleen de vrijwilligers zelf gebruik van mogen maken. Dit sluit natuurlijk niet uit dat de vrijwilligers voldoening kunnen halen uit het vrijwilligerswerk.

5. **Verplichting tot inhoudelijke en financiële verantwoording:** conform de Algemene subsidieverordening gemeente Apeldoorn 2014 maken we bij de eisen die gesteld worden aan de verantwoording een onderscheid tussen subsidie tot en met €10.000, subsidies van meer dan €10.000 tot en met €200.000 en subsidies van meer dan €200.000. Bij subsidies van minder dan €10.000 kan de gemeente ervoor kiezen om de subsidie bij de verlening al direct vast te stellen. In dat geval hoeft de organisatie achteraf geen verantwoording in te dienen. Bij subsidies van meer dan €10.000 is een inhoudelijke en financiële verantwoording noodzakelijk.

6. **Volledig rechtsbevoegde vereniging of stichting:** Net als in de huidige subsidieregeling komen alleen rechtspersoonlijkheid bezittende organisaties in aanmerking voor subsidie (artikel 1, lid 3 sub d).

¹ <https://www.movisie.nl/tool/draaischijf-vrijwilligersorganisaties>

Over de volgende criteria gaan wij graag het open gesprek met u aan:

7. Bestaansduur. Movisie stelt de volgende keuzeopties voor: De leeftijd van de organisatie is onbelangrijk; Langer dan een half jaar; Langer dan een jaar; Langer dan drie jaar. In de huidige subsidieregeling stellen we geen eisen aan de leeftijd van de organisatie. Wel eisen we van organisaties dat zij zijn ingebed in de lokale sociale infrastructuur (Artikel 3, lid 1 sub b). Het is wel mogelijk dat de vrijwilligers al langer actief zijn, maar pas vanaf een later moment formeel georganiseerd zijn.

Bespreekpunt:

Is de leeftijd van de organisatie van belang?

8. Verhouding beroepskrachten – vrijwilligers. Movisie stelt de volgende keuzeopties voor: Alleen vrijwilligers, geen betaalde krachten; Uitvoerend werk door vrijwilligers, betaalde krachten ondersteunen vrijwilligers; 70% van het uitvoerend werk wordt door vrijwilligers gedaan. Momenteel subsidiëren we onder vrijwilligersondersteuning de (onderdelen van) organisaties waarbij in elk geval het uitvoerend werk door de vrijwilligers gedaan wordt. Wanneer we ervoor kiezen om onder de subsidiefunctie vrijwilligersondersteuning alleen organisaties te bekostigen met 100% vrijwilligers, zal dit wat moeten betekenen voor andere subsidiefuncties (bijvoorbeeld inwonersondersteuning).

Het is denkbaar om een onderscheid te maken tussen organisaties met alleen maar vrijwilligers enerzijds en (onderdelen van) organisaties waarbij tenminste 70% van het uitvoerend werk door vrijwilligers gedaan wordt anderzijds. Daar kunnen verschillende beoordelingscriteria en verschillende subsidiabele posten aan gekoppeld worden.

Bespreekpunt:

Welke eisen moeten er minimaal gesteld worden aan het aandeel vrijwilligers?

Is het zinvol om een onderscheid te maken tussen organisaties met alleen vrijwilligers en organisaties met minder vrijwilligers?

2. Wat subsidiëren we?

In de huidige subsidieregeling verlenen we subsidie voor “*structurele activiteiten die erop gericht zijn om vrijwilligers te coördineren, begeleiden, opleiden en coachen bij de uitvoering van hun vrijwilligerswerk, zodat zij ondersteund en toegerust zijn*” (artikel 9, lid 1). We verstrekken dus subsidie voor beroepskrachten. En niet voor bijvoorbeeld activiteitenkosten of huisvestingskosten (hoewel dit laatste soms wel in het uurtarief verwerkt is). Sommige organisaties geven aan hier blij mee te zijn: subsidie voor activiteiten is makkelijker om op andere wijze gefinancierd te krijgen dan subsidie voor personele inzet. Andere organisaties geven aan juist behoefte te hebben aan subsidie voor andere kostensoorten omdat (vrijwel) alle taken door vrijwilligers worden uitgevoerd.

Bespreekpunten:

- Welke kostensoorten moeten voor subsidie in aanmerking komen?
- Indien er behoefte is aan meerdere kostensoorten dan in de huidige regeling staat: welke aanvullende eisen moeten gesteld worden aan de organisaties en/of subsidiabele activiteiten? (zie ook de afbakening van het inhoudelijk werkgebied onder 1).

Wat subsidiëren we niet onder de subsidieregeling?

Het Stedelijk Knooppunt Vrijwilligers en Verenigingen (Stimenz, De Kap en Present) ontvangt subsidie voor een aantal centrale taken. Zij ontvangen de subsidie als een begrotingssubsidie, dit wil zeggen dat de taken exclusief bij deze organisaties belegd zijn. Het gaat om de volgende taken:

1. Centrale werving en matching van vraag en vrijwillig aanbod:
2. Deskundigheidsbevordering: training- en scholingsaanbod afgestemd op de behoefte van vrijwilligers, direct ondersteunen van de vrijwilligersorganisaties en verenigingen met expertise.
3. Stimuleren van netwerkvorming: leggen van verbindingen, stimuleren kennisdeling.
4. Werknemersvrijwilligerswerk en Maatschappelijke Beursvloer

Bespreekpunt:

Wat betekent dit voor andere organisaties? Kunnen we stellen dat organisaties geen subsidie aan kunnen vragen voor taken zoals scholing en werving omdat deze taken al bij APA belegd zijn?

3. Hoe subsidiëren we?

In de afgelopen jaren hebben we stappen gezet in de richting van resultaatfinanciering. Bij enkele organisaties stellen we nu al de subsidie vast op basis van het aantal gerealiseerde trajecten. In de voorbereiding op mogelijke uitbreiding van deze manier van financiering, zijn alle organisaties bij de subsidieaanvraag gevraagd om aan te geven hoe intensief de begeleiding van de vrijwilligers is, hoeveel trajecten er worden uitgevoerd en hoeveel professionele inzet dit vraagt.

Wij stellen de volgende typen categorieën van vrijwilligersbegeleiding/coördinatie voor (van toepassing op organisaties die werken met een combinatie van professionals en vrijwilligers):

1. Vrijwilliger als verlengde arm van de professional, individuele match tussen vrijwilliger en hulpvrager

De professional verricht de intake van de hulpvraag en matcht direct vrijwilliger en hulpvrager. De vrijwilliger en professional vervullen een intensieve duo rol, de vrijwilliger kan gezien worden als de verlengde arm van de professional. Vanwege de aard van de hulpvraag is er regelmatig actie en betrokkenheid van de professional nodig (bijv. afstemming met derden, conflicten, incidenten e.d.). De inzet van de vrijwilliger vraagt om specifieke kennis waarin de vrijwilliger wordt geschoold. De ondersteuning is gericht op leerdoelen zoals het vergroten van de zelfredzaamheid en participatie en kent zoveel mogelijk een beperkte duur (gemiddeld 1 jaar).

2. Professional op afstand, individuele match tussen vrijwilliger en hulpvrager

De professional richt zich met name op de begeleiding, coaching en coördinatie van de vrijwillige coördinatoren, die op hun beurt de vrijwilligers in hun eigen stadsdeel begeleiden en ondersteunen. Vrijwilligers nemen beslissingen en de professional staat op afstand. De professionele coördinatie is beperkt en het contact tussen de professional en de hulpvrager is minimaal. Het doel van de vrijwilligersinzet is directe ondersteuning bieden aan de hulpvrager en niet direct gericht op leerdoelen.

3. Professional creëert een netwerk van vrijwilligers

De professional koppelt de zorgvrager niet aan een individuele vrijwilliger maar creëert een netwerk van vrijwilligers om de zorgvrager heen. De ondersteuning is intensief en gericht op leerdoelen zoals het vergroten van de zelfredzaamheid en participatie.

Bespreekpunten:

1. Komt deze driedeling overeen met de praktijk? Lukt het de organisaties om de vrijwilligersbegeleiding/coördinatie in een van deze drie categorieën te plaatsen? Waarom wel of niet?
2. Is resultaatfinanciering mogelijk en wenselijk? Waar wringt het? Waar moet rekening mee worden gehouden?
3. Is het mogelijk en wenselijk om per categorie tot normtarieven per traject te komen?

4. Wat laten we aan vrijwilligers over?

In sommige gevallen liggen de taken van de vrijwilligers en de professional dicht bij elkaar. Dit roept soms de vraag op: is de problematiek van inwoners niet te zwaar voor ondersteuning door vrijwilligers? Wat kan opgepakt worden door vrijwilligers (informeel) en wat moet opgepakt worden door professionals (formeel)?

Bespreekpunt:

Wat verwachten organisaties van de gemeente? Is een centrale visie mogelijk en helpend? Of is het aan de organisaties om hierop een visie te ontwikkelen?